

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE

Új sorozat, X. évfolyam, 5. (77.) szám

Bécs, 2015 május

Tóth Krisztina

A megnyalt ember

A postán minden ablak előtt hosszú sor áll. A méretes oldaltáskával érkező nő próbálja felmérni, hogy hová érdemes beállnia. A mögötte belépők már máshová sorolnak be, a nagy oldaltáska ugyanis mindig rossz előjel: abból szokott előkerülni a száz darab ajánlott levél számlára. Tudja ezt mindenki. Oldaltáskás, szatyros, hátizsákos embertől óvakodik a gyakorlott postára járó. Mivel hirtelen ez lett a legrövidebb sor, én mégis az oldaltáskás nő mögé állok be az ajánlószelvényemmel.

Az oldaltáska mocoogni kezd, aztán vékony hangon nyüszíteni. A nő kotorászik, és amíg a pénztárcáját előveszi, leteszi a kiskutyát a földre. Az állat a farka végétől az orra hegyéig alig egy arasz. Toporog, remeg, ám ahogy apránként felméri, hogy körülötte csupa barátságos, érdekes emberi lény tartózkodik, óvatosan csóválni kezdi a farkát, aztán felbátorodva lép egyet. Felnéz, majd megnyalja az előttünk álló zoknis, szandálos, térdnadrágos férfi lábszárát a zokni korca felett.

Egy pillanat az egész. Rövid ismerkedés, amelyben a kutyus szeretné tudatni a körülötte álló óriási lényekkel, hogy szándékai barátságosak, és mindenki iránt a lehető legnagyobb jóindulattal viselkedik.

A férfi megfordul. A nőre pillant, aztán le, a földre. Megérti, mi volt az előbbi különös, nedves érintés. Bemelegítés nélkül, torkaszakadtából kezd üvölni:

– A rohadt kutyája megnyalta a lábamat! Mit képzelsz magad, mi? Azonnal vigye ki ezt a dögöt, vagy kivágom innét, és magát is vele együtt, hát nehogy már engem nyalogasson, hát mi az istent képzelsz magad? Kihívom a rendőrséget és elvitetem, feljelentést teszek. Engem ne nyalogasson ez a gusztustalan dög, hallja?! Hát mit képzelsz magad?

A nő közben felemelte az állatot és visszatette a táskába, de a férfi nem bír leállni:

– Takarodjon innen a koszos kutyájával együtt! Miért nincs ide kiírva, hogy nem lehet kutyát behozni? Miért nincs sehol egy rohadt tábla?

Most már az alkalmazottak felé fordulva ordít, de egyikőjük se néz fel a kisablak mögött. Valaki átszól a másik sorból, hogy be lehet ám fejezni. Ez csak olaj a tűzre, a férfi még nagyobb hangerővel folytatja:

– Fogja be a pofáját! Nem magát nyalta meg az a szaros dög!

Egy negyven körüli, csinos nő a másik oldalról meglelegeli a jelenetet és megjegyzi:

– Maga fogja be. Örüljön, hogy még egyáltalán megnyalja valaki, szerencsétlen.

A térdnadrágosban benne reked a levegő. Egy jogérzékeny polgártárs elkezd bizonygatni az előtte állónak, hogy a férfinak tulajdonképpen igaza van, csak nem kéne üvöltözni. Tényleg nem lehet egy hivatalba kutyát behozni, de azért nem kéne ekkora cirkuszt csinálni. Az illető, akihez a szavait intézi, hirtelen hátrafordul, és lakonikusan megjegyzi:

– Ez nem is kutya.

A térdnadrágos meg, akinek tüdejébe időközben visszaáramlott a levegő, azt ordítja, hogy ő nem üvöltözik, hanem neki igaza van.

Ez egy gyönyörű mondat, az ilyenekért érdemes sorba állni.

A kiskutyára közben átragadt az izgalom, és lehet, hogy az előbbi sértő megjegyzést is szeretné kikérni magának, mindenesetre cérnahangon beleugat a vitába. Még hogy ő nem kutya! Erre a megnyalt ember újra kitör:

– Szájkosarat kell tenni az ilyen dögökre!

A negyven körüli nő, aki közben befizette a csekkjeit és megy kifelé, kajánul felhívja a térdnadrágos figyelmét az arányokra, vagyis hogy a kutya nincs még akkora, mint egy szájkosár.

– Akkor be kell kötni a száját! – érvel szövetségese keresve a térdnadrágos. A szájbekötést, úgy tűnik, senki sem támogatja. Egy hölgy, aki a csomagfeladó ablaknál végighallgatta a szóváltást, felajánlja, hogy

.....
 kiviszi a kutyust az előtérbe, amíg a gazdája nem végez. Ám a megnyalt embernek ez se elég. Azt hörögi, hogy az még a hivatal része, kutya ott sem tartózkodhat.

– Nincs itt egy biztonsági őr? – csillan fel a szeme. Csoda, hogy ez eddig nem jutott eszébe. Ez az ő napja, végre történt valami, nem szeretné kiengedni a kezéből a kontrollt. Előjön az oldalajtón a főnökasszony. Elnézést kér az előbbi incidensért, és békülékenyen közli, hogy a biztonsági őr sajnos továbbképzésen van. A kutyás nő közben elment, az egész felhajtás értelmét veszti.

– Milyen továbbképzésen?! Hogyhogya továbbképzésen van?! És ha kirabolják a postát, vagy bármi történik, akkor ki tesz itt rendet? Maga?

– Jövő héttől már lesz az őr is – szabadkozik a főnökasszony. Jelenleg sajnos kutyás kiképzésen van.

A férfi arca eltorzul. Mond valamit, amit nem lehet érteni, aztán sarkon fordul, kirohan a postáról. Lépked a villamosmegálló felé, megy, megy a megnyalt ember, megy, nagy, dühös léptekkel – előbb-utóbb találkozni fognak vele valahol.

Tóth Krisztina ólomüveg-alkotásai

Tisztelt olvasónk!

A Bornemisza Péter Társaság nehéz anyagi helyzete ellenére sem havi rendezvényeit, sem a Bécsi Posta kiadását, sem pedig a színi társulata tevékenységét nem szándékszik megszüntetni vagy kurtítani. Ehhez azonban az Ön segítségére van szüksége.

Lapszámunkhoz ezúttal csekket is melléeltünk, azzal a kéréssel, hogy lehetőségei szerint támogassa társaságunk irodalmi-művelődési munkáját, valamint lapunk megjelentetését.

Amennyiben hozzájárulását csekk helyett inkább elektronikus úton (e-banking) kívánja eljuttatni, kérjük, az alábbi adatokat használja:

EmpfängerIn: Peter Bornemisza Gesellschaft
 Bankverbindung: Creditanstalt Bankverein, A-1011 Wien, Schottengasse 6
 BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600
 IBAN: AT581100000207578600
 SWIFT (BIC): BKAUATWW
 Kérjük, írja be: Az Ön neve + "Spende"

Hozzájárulását előre is köszönjük!

Tisztelettel: Dézsi-Szente Zsuzsa, a BPT pénztárosa

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság júniusi rendezvényére

Meghívottunk:

Tóth Krisztina

író, költő, műfordító

" Mesterség vagy művészet? Gondolatok a vers születéséről"
Szerzői est

2015. június 14.-én, a hónap második vasárnapján!
d.u. 17:30 órakor

Az előadás helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Tóth Krisztina író, költő, műfordító 1967-ben született.

Könyvei:

Őszi kabátlobogás (1989, versek),
A beszélgetés fonala (1994, versek),
Az árnyékember (1997, versek),
Porhó (2000, versek),
A londoni mackók (2003, versek),
Síró ponyva (2004, versek),
Fény, viszony (2004, fotónovellák),
Vonalkód (2006, novellák),
Hazaviszlek, jó? (2009, tárcanovellák),
Magas labda (2009, versek),
Pixel (2011, novellák).
Akvárium (regény).

József Attila-díjas, Márai Sándor-díjas,
2009-ben a Magyar Köztársaság Babérkoszorújával ismerték el.

Versei és novellái eddig tizenkét nyelven jelentek meg.

Honlapja:

<http://www.tothkrisztina.hu/blog/?lang=hu>

Fotó: Emmer László

.....

Tóth Krisztina

A tanítvány

Mert minden rím! – ismétlem lelkesülten,
és hangokból szőtt háló a világ,
és e háló ott rezeg mindenütt, csak
füleljetek, ti legyetek a pók!

Hogy ő nem pók: ezt látom az arcán,
és hálistennek nem hall hangokat,
gyűlöl viszont, hogy hétfőn tartom az órát,
kilenckor ő még aludni szokott.

Nézzétek, mondom, körben mennyi rím van!
Vegyük itt ezt az imádkozó csatot:
ha ez egy kéz, az az ablak az oltár.
A látvány mélyén mindig ott a vers.

Van, aki látja. Bámulnak a csatra,
ablakkeresztre néznek, jegyzetelnek.
(Kíváncsi volnék, mi kerül a füzetbe.)
Annál a lánynál soha nincs papír.

Mit keres itt? Kellek a kreditekhez?
Kék szeme van, már csak neki beszélek.
Mondom, minden szó hangjegy, és a vers
létünk dalához néma partitúra.

Na, ez így sok. Öt perc van csengetésig,
a szőke lány már diszkréten pakol.
Belelátom a fád médiamunkást,
telefonján a hangfájl pont betelt.

Reggel, mesélem, a fürdőbe lépve
döglött kaszáspók feküdt a kövön,
és a járdán egy kifordult esernyő
megkésett rím volt: elázott halott.

A lány nem érti. Tudom, hogy nem érti.
Szünetben aztán mégis odalép,
elé tolom a jelenléti ívet,
befejeztük mára a pókokat.

Azt mondja, várta, hogy majd én, hogy egyszer
megpillantja e titkos szálakat,
csak hogy a világ egyszerűbb. A rímet
mi vetítjük a dolgokba bele.

Felmarkolja a cuccát, de a sálban
megbotlik és a kezébe fogott
könyvtári Sorstalanság lapjai közül
egy régi sorsjegy a padlóra hull.

Az évek iszkolása - Esterházy Péter és Marianna D. Birnbaum beszélget

Ezzel a címmel jelent meg Esterházy Péter legújabb "interjú-regénye," amely a nemrég megtartott budapesti könyvfesztiválon került bemutatásra.

Amit tudni akarsz Esterházy Péterről, de sosem merted megkérdezni

Huszonnégy évvel később... Legyen a 24 az a szám, amely az Esterházy-kalauz (az első Esterházy-Birnbaum kötet címe -- szerk. megj.) és Az évek iszkolása beszélgetőkönyv között eltelt időt jelenti. Jobban jártunk volna, ha csak 23 iszkolt volna el, mert akkor most kijátszhatnánk ezt a remek prímszámot.

Végre megtudhatjuk, melyik században élt volna szívesen Esterházy Péter, vagy mit olvasott föl neki az édesanyja, és mit olvasott ő a gyerekeinek (már ha azt olvasásnak lehet nevezni). (Nem.) És ne higgyék, hogy már mindent tudnak Esterházy édesapjáról és édesanyjáról, vagy a testvéreivel, a gyerekeivel, unokáival (!), sótpláne a feleségével való viszonyáról, hogy a szavakat, mondatokat ne is említsük. (De.) Félő, az is lelepleződik, ki volt az első barátnője, és mikor kezdett erotikus irodalmat olvasni. (Az Egri csillagok nyitójelenete???) És hogy miért könnyebb az evésről írni, mint a szeretkezésről. A családtól indulunk, de lesz Isten is. Haza is. Most akkor ki ő, Bováryné vagy Esti Kornél?

Szóval Amit tudni akarsz Esterházy Péterről, de sosem merted megkérdezni (váltunk át olcsón magázásról tegezésre), azt ismét megtette helyetted Mariann D. Birnbaum, Esterházy kalauza, aki a szerzőt közelgő hatvanötödik születésnapja alkalmából szólította föl újra, hogy kezelje a jegyét, vagy mutassa föl a bérletét. A 65 meg legalább félszáz. Hogy ez mit is jelent, azt majd megkérdezzük még tőle.

(a Magvető könyvkiadó internetes ajánló szövege)

Esterházy Péter:

"Vagy másképp arról, hogy mit is akarok. Anekdot. Egy afféle irodalmi konferencián a nekem rendelt tolmács nagyon tudott spanyolul, ami jó volt, mert ott spanyolul beszéltek, de az irodalomról halvány dunsztja se, akárha nekem a tehéntermesztésről beszélnének. Az előadó épp vidám dolgokat mondhatott, mert körülöttem döltek a nevetéstől. Mit mond?, kérdem. Várjon, figyelek, majd később. Megint hallom, hogy Kafka és bruhaha. Mit mond? Majd később.

Ez így ment végig. Wittgenstein, Camus – és a felszabadult, orgiaszerű vihogások. Taps, szünet, várakozón a tolmácsra néztem, fiatal egyetemista lány volt, aki szigorúan, mintegy megrovóan azt mondta: Igen. Azt hiszem, az irodalomról beszélt.

Ezt szeretném én is elérni, hogy Önök a végén azt mondhassák, igen, azt hiszem, az irodalomról beszélt."

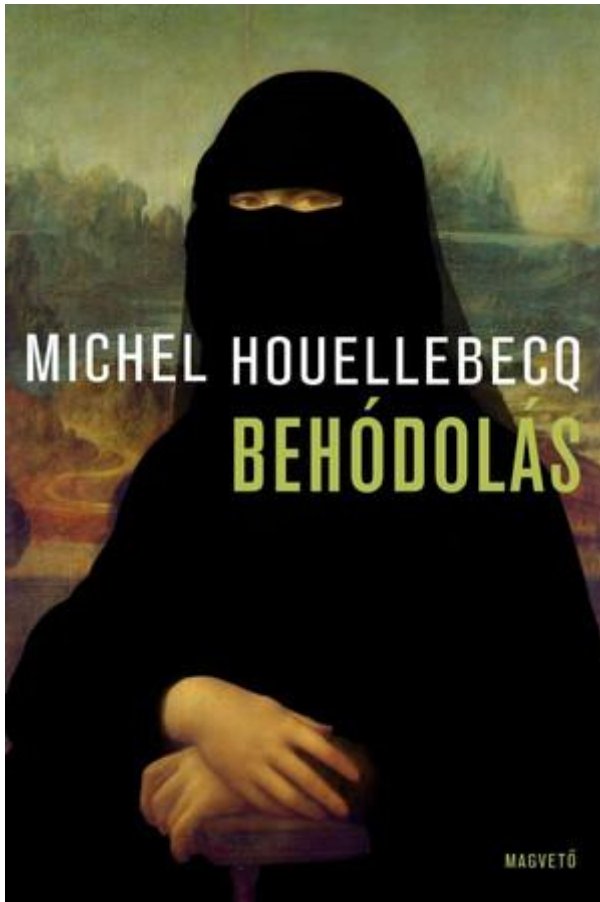
(könyvesbolt.hu)

Magvető könyvkiadó
Megjelenés ideje: 2015. április
ISBN: 9789631432701
152 oldal
Ára: 2690 Ft

Papp Attila Zsolt

Az irodalom és a prófétaság

Michel Houellebecq művének magyar fordítása a Magvető kiadó gondozásában jelent meg.

Fordította: Tótfalusi Ágnes

2015 április

ISBN: 9789631432718

320 oldal

Ára: 3.490 Ft

Az irodalomról úgy hírlik manapság, hogy rühelli a prófétaságot, mint Jónás a biblikus időkben, nem divat a váteszi magatartás, nyomokban még előfordul ugyan, de komolyan már nem vehető. Az irodalom nem is nagyon tehet mást, mint szerényen háttérbe vonul, és elfogadja azt, hogy a kultúrafogyasztásnak vannak nála sokkal népszerűbb területei. Mivel közvetlen és azonnali hatása az utóbbi évtizedekben a nulla felé közelít, a felvállalt prófétaság a pusztába kiáltott szót jelentené – a pusztában való kiáltozásról pedig már a prófétai időkben is csak a nézőpont döntötte el, tragikus vagy inkább komikus jelenségnek tartjuk-e.

A kétségtelen presztízsveszteséget, amely a tömegkommunikációs eszközök korábban elképzelhetetlen mértékű fejlődésével és elterjedésével, az információs csatornák megsokszorozódásával párhuzamosan következett be, az úgynevezett posztmodern apostolai (hogy a bibliai terminológiánál maradjunk) már-már ujjongva fogadják, mondván, az irodalom végre megtalálta megérdemelt helyét: az értő kevesek szellemi birtoka lesz ezentúl. Nem kell mindenkinek irodalmat olvasnia, és belőle nyernie eligazítást a világ dolgaiban. Ez igaz, tényleg nem kell.

Néha azonban hasznos lehet.

Az év első napjaiban napvilágot látott egy botrányos interjú Michel Houellebecq-vel, a kortárs francia irodalom enfant terrible-jével, aki többek közt új regényéről beszélt. A Behódolás (Soumission) című opusz története eleve kiverte az összes, politikailag korrekt biztosítékot: arról szól, hogy a közeli jövőben egy fundamentalista muzulmán politikus nyeri az elnökválasztást, és ezzel hivatalos szintre emelkedik Franciaország iszlamizálása. Azon a héten, amikor a regény megjelent, két muzulmán férfi besétált egy Mohamed-karikatúrákat is közlő párizsi satirikus lap szerkesztőségébe,

és kalasnyikovval halomra lőtt tizenkét embert, köztük az újság vezető tollforgatóit.

A valóság időnként rettenetes módon igazolja vissza az írók képzelgéseit.

Houellebecq-re most prófétaként tekintenek Franciaországban, könyvét 150 ezer példányban publikálták, ami nem csak a magyar nyelvterületen tűnik óriási számnak. Ő elhárítja magától a társadalmi látnok szerepét, csak egy regényt írt, mondja, a regények pedig csak a legritkább esetben változtatják meg a történelem menetét.

Rühelli a prófétaságot, mert tudja: a világ ugyanúgy nyeli el ezután is az irodalom igazságait, mint Jónást a cethal gyomra.

(Helikon, 2015., 2.szám)

A Behódolás sokrétű könyv: mediális szövegtérkép a valósággal és a fikcióval, erotikus merengés, politikai provokáció, társadalmi pamflet, fanyar utópia. De még inkább polémia: a szenvedélyes racionalizmus gondolat- és felelősségbresztő vitairata.

A könyv előbb Franciaországban majd egész Európában fontos közéleti vitákat generált: politikusok, értelmiségiek, művészek szólaltak meg Houellebecq regénye kapcsán. Milyen lesz a holnapután Franciaországa és ekképpen Európája? Mit tud kezdeni a vallási radikalizmussal, a fundamentalizmussal egy jóléti demokrácia? Hogyan reagáljon a felvilágosodás kultúrájával szembeni radikális türelmetlenségre egy felvilágosult értelmiségi?

A regény megjelenése után néhány héttel valóban elindult egy muszlim identitású párt a franciaországi helyhatósági választásokon, és megszerezte első képviselői helyeit.

(Részlet a kötet fűlszövegéből)

Gyermekek oldala - Gyermekek oldala - Gyermekek oldala.

Tóth Krisztina

Brummogda

(részlet A londoni mackók-ból)

Napsütötte Pécs városban van egy hosszú, ferde utca,
fehér köves térre fut ki, keresse meg, aki tudja!
Itt, az utca egyik végén van egy icipici üzlet,
ahová a vándor gyermek, ha elfáradt, becsücsülhet.

Kik naponta járnak arra, csak a fejüket vakarják:
Ez miféle bolt lehet, hogy kirakatát mackók lakják?
Ez miféle bolt lehet, hogy ajtajában egy mackó ül,
és ha kérded, nem felel, csak dörög valamit mackóul?

És vajon mi kapható itt? Mackósajt? Vagy mackónadrág?
Elárulom most a titkot, de csak jó medvéknek add át!
Úgy hívják az apró boltot Pécs városban, hogy Brummogda,
és e boltban mackók élnek, járnak-kelnek nagy brummogva.

Itt születtek, itt is laknak, tüvel varrták össze őket,
medve lányokat-fiúkat, selymes talpú medve-nőket.
Dobozokban áll a mackók bundájához itt a kelme,
üvegekben kis szemecskék, rekeszekben mackóelme.

Kapható itt mackólélek, megtölteni a kész testet,
lélek, amivel a mackó másik mackókat szerethet.
De kórház is ez a kis bolt, ahová a nénik, bácsik
elhozzák a régi mackót, mert ha beteg, nem kell másik.

Megvárják, hogy meggyógyuljon, orrot, szemet kapjon újra,
amivel a többi mackót megszagolja, megbámulja.
Én is jártam egyszer arra, tárva-nyitva volt az ajtó,
és az asztalon kiszabva éppen engem várt egy mackó.

Összevarrtam, teletömtem, tettem bele mackólelket,
s mondtam, hogyha kedve tartja, jövőre nálunk telelhet.
Medve tarja – válaszolta, mert csak mackónyelven értett,
de ahhoz, hogy velem jöjjön, ez a két szó pont elég lett.

Belebújt a kapucnimba és fölmentünk a Mecsekbe,
gyalogúton zötykölődött az újszülött kicsi medve.
Hunyorgott a napsütésben, csodálkozott a tavaszra,
megnéztük, a fák tövében hogy zöldell a medvehagyma.

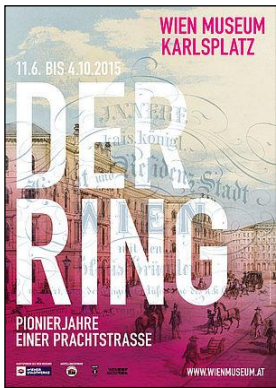

Figyelő Figyelő Figyelő Figyelő

ELŐZETES

Lapunk következő száma késő nyáron, az BPT őszi előadás-évada előtt jelenik meg. Minden kedves olvasónknak és előadásaink látogatóinak kellemes, pihentető és tartalmas nyaralást kívánunk!

KIÁLLÍTÁSOK

DER RING. *Pionierjahre einer Prachtstraße*

(**A Ring. Egy impozáns körút fiatalkoráról**)

A bécsi körút felavatásának 150-ik évfordulóján nyílik meg június 11.-én, a városi múzeumban (**Wien Museum**) a fenti kiállítás. Bécs a 19.ik század közepén Európa egyik legnagyobb és leggyorsabban fejlődő nagyvárosa volt, ezért szükségessé vált a város modernizálása. Ferenc József császár 1857-ben elrendelte a városfalak lebontását és a körúti házsorok megépítését. A kiállított fotók és dokumentumok a bontási, majd a nagyszabású építkezési munkálatokat ábrázolják egyben betekintést nyújtanak az épületek homlokzatai mögé is. A kiállítás október 4.-én zár.

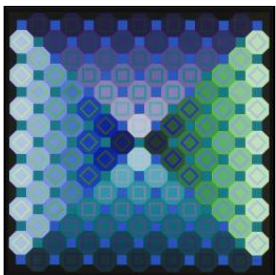
(1040 Wien Karlsplatz 4. - <http://www.wienmuseum.at>)

ABSTRAKTION IN ÖSTERREICH *1960 bis heute.*

(**Ausztriai absztrakcionizmus 1960-tól napjainkig**)

A bécsi **Albertina** kiállításán látható 125 alkotás az absztrakt művészet napjainkig tartó ausztriai irányzatait, törekvéseit illusztrálja. A kiállított képek és grafikák részben az Albertinának ajándékozott Ploner gyűjteményből, részben a múzeum saját gyűjteményéből származnak és többek között Erwin Bohatsch, Herbert Brandl, Gunter Damisch, Josef Mikl, Hubert Scheibl alkotásai. A kiállítás 2015 szeptember 6.-ig lesz látható. (1010 Wien Albertinaplatz 1 <http://www.albertina.at/>)

Gondolatok a fekete négyzet körül

Kazimir Malevics száz éve alkotta meg a XX. század művészetének történetében sorsdöntő fontosságú emblematikus fekete négyzetét fehér alapon. Ez a mű paradigmikus hatással volt kora művészetére s talán nem túlzás azt mondani, hogy mind a mai napig heves vitákat kavart - a hódolattól a lebecsülésig. Ez a mostani OSAS tárlat azt mutatja be, hogy a száz évvel ezelőtti mű gondolkörére miként is rezonál ma a kortárs művész az újraértelmezéstől a csipkelődésig. A kiállítás szeptember 27.-én zár.

(**Vasarely Múzeum**, 1033 Budapest Szentlélek tér 6.- <http://www.vasarely.hu>)

Absender: P.b.b.
Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung der Gesellschaft: Creditanstalt Bankverein,

A-1011 Wien, Schottengasse 6. BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600 IBAN: AT581100000207578600 SWIFT (BIC): BKAUATWW

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt